

INSTRUCTIONES
PUERILES.

IN USUM
JUVENTUTIS CHRISTIANÆ.

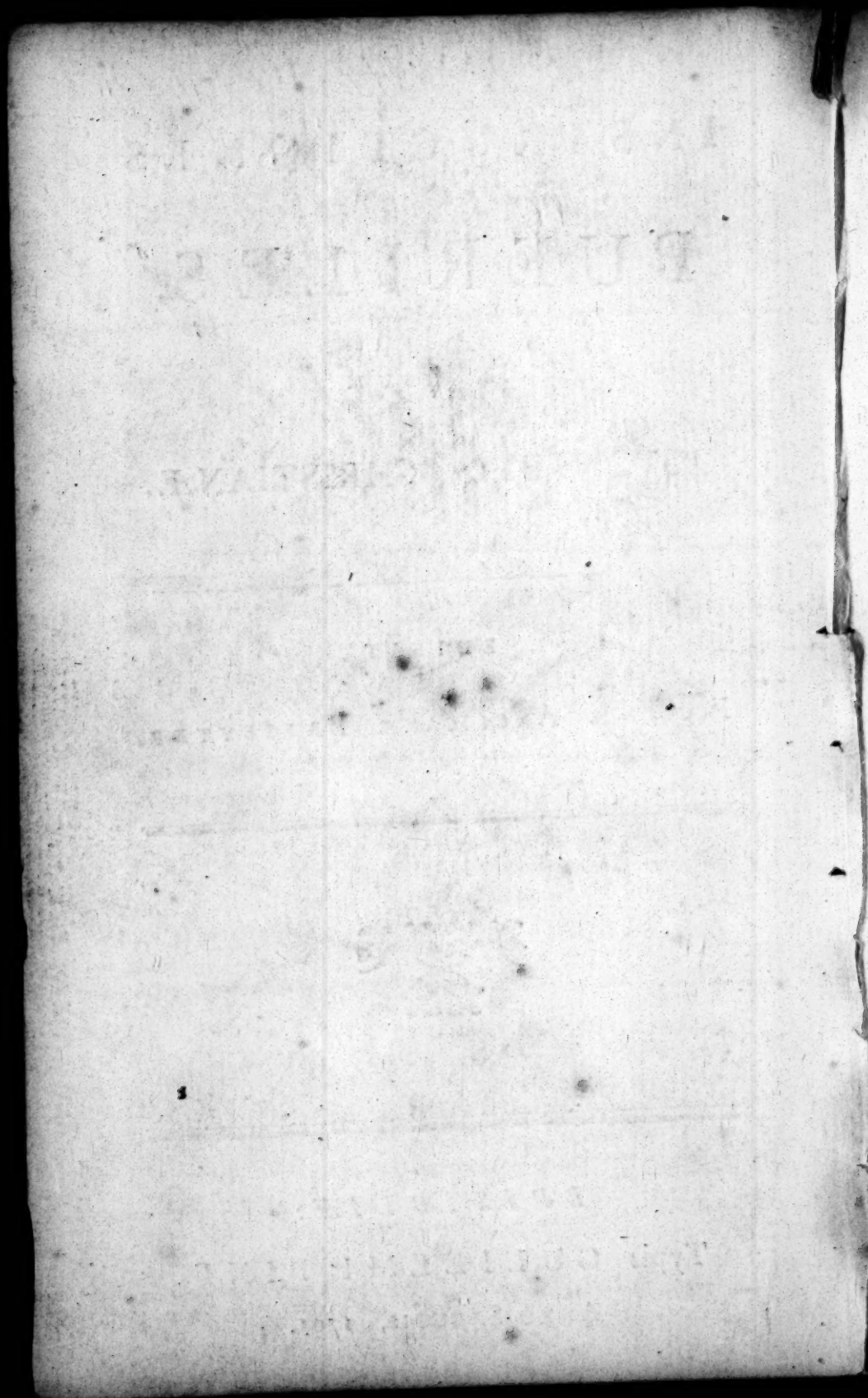
EDIDIT
ECCLESIAE ANGLICANÆ PRESBYTER.

BRISTOLIAE:
Typis GULIELMI PINE.
ANNO SALUTIS, 1791.

SECTIO PRIMA.

PRÆLECTIONES, Prima, Secunda & Tertia.

De D E O.

1. **Q**UOT DEI sunt?
Unus : qui est DEUS Pater, Deus Filius,
& Deus Spiritus Sanctus. Et hi tres unum
sunt.
2. Quid est DEUS?
DEUS est Spiritus.
3. Quid est Spiritus?
Qui non potest videri oculis nostris, neq; manibus
nostris tangi.
4. Qualis Spiritus est DEUS?
Qui semper fuit, & semper erit.
5. Ubi est DEUS?
DEUS est hic & ubique.
6. Quid novit DEUS?
DEUS novit omnia.
7. Quid potest facere?
DEUS potest facere quæcunque vult.
8. Anne DEUS amat te?
Etiam : DEUS amat omnia quæ fecit.
9. Quid fecit DEUS?
DEUS fecit omnia; & speciatim, hominem.

PRÆLECTIONES, Quarta, Quinta &
Sexta.

De Creatione & Lapsu Hominis.

1. **Q**UOMODO DEUS fecit hominem?
DEUS fecit corpus hominis ex pulvere humi:
Fecit animam ejus ex nihilo.
2. In quem finem DEUS fecit hominem?
DEUS fecit hominem, ut sciret & amaret DEUM,
utq; homo DEO frueretur in æternum.
3. Ubi DEUS locavit primum illum virum & primam
fœminam?
DEUS locavit eos in horto Paradisi.
4. Quodnam præceptum dedit iis in Paradiso?
Ne comedatis de fructu arboris, quæ est in medio
horto.
5. Anne fervabant illud præceptum?
Non. Sed comedebant de vetito fructu.
6. Quid detrimenti sibi intulerunt, comedendo
istum fructum?
Sibi intulerunt peccatum & miseriam & mortem.
7. Anne peccatum eorum nocuit posteris ipsorum?
Omnino. Peccatum eorum nocuit omnibus homi-
nibus, qui deinceps nascituri erant.
8. Quomodo nocuit omnibus hominibus?
Omnes nascuntur in peccato, sub irâ DEI, miseri
& moribundi.
9. Quomodo nascuntur in peccato?
Nos omnes nascimur superbi, voluntati propriæ ob-
sequentes, amantes mundum, & non amantes DEUM.

PRÆLECTIO Octava, Nona, Decima,
Decima Prima, Decima Secunda.

De Redemptione Hominis.

1. **Q**UIS redimit nos à peccato?
JESUS CHRISTUS, æternus DEI FILIUS.
2. Quomodo nos redemit?
Factus est homo, & vixit & mortuus est, & resurrexit
è mortuis.
3. Quid obtinemus per vitam & mortem ejus?
Remissionem peccatorum & sanctitatem & cœlum.
4. Quando DEUS remittit nobis peccata nostra?
Quum resipiscimus, & fidem habemus in CHRISTUM
5. Quid est resipiscentia?
Resipiscentia est, intima convictio peccati interni &
externi, iræ DEI nobis incumbentis, & impotentiae
nostræ.
6. Quid est fides?
Fides est divina convictio rerum non visarum, quas
DEUS revelavit in scripturâ sacrâ.
7. Quid est fides in CHRISTUM?
Fides in CHRISTUM est, divina convictio, CHRIS-
TUM dilexisse *me* & seipsum dedisse pro *me*.
8. Quis hanc fidem operatur in nobis?
Spiritus Sanctus.
9. Quid est Sanctitas?
Sanctitas est, amor DEI & omnium hominum DEI
causâ.
10. Num redimitur à peccato, qui fidem habet in
CHRISTUM, adeoque DEUM amat?
Maximè. Qui hanc fidem habet, redimitur ab om-
nibus malis factis & verbis: immo, & à peccatis in-
ternis.
11. Quomodo redimitur é superbiâ?
Novit se peccatorum maximum, sanctorum omnium
minimum.

12. Quomodo redimitur ex obsequentiâ voluntatis propriæ?

Animus ejus indefinenter clamat coram Deo, "Fi-
ant omnia, non sicut ego volo, sed ut tu vis."

13. Quomodo redimitur ex amore mundi?

Nihil desiderat præter DEUM.

14. Quo pacto redimitur à malis verbis?

Verba ejus semper oriuntur ex gratiâ DEI, & apta
sunt quæ gratiam ministrent audientibus.

15. Quousque redimitur à malis factis?

Per Spiritum DEI qui in ipso habitat, sive bibit,
sive comedit, seu quid aliud facit, omnia facit ad glo-
riam DEI.

PRÆLECTIO Decima Tertia, Decima Quarta, & Decima Quinta.

De Mediis Gratiae.

1. **Q**UID est gratia?

Gratia est, potentia Spiritûs Sancti, per quam
credimus in CHRISTUM, & amamus DEUM, eique
servimus.

2. Quomodo quærenda est hæc gratia?

Gratia quærenda est, omnibus mediis gratiæ sedulò
ac constanter utendo.

3. Quænam sunt media gratiæ præcipua?

Sacra cœna, oratio, scripturæ sacræ, & jejunium.

4. Quoties cœnam Domini sumpserunt primi chri-
stiani?

Quotidie. Hæc erat panis ipsorum quotidianus.

5. Quoties alii cum aliis publicè orabant?

Bis die, quotquot poterant.

6. Quoties primi illi christiani seorsim orabant?

Tam manè quam vesperi, ad minimùm.

7. Quoties sacras scripturas scrutabantur?

Illas aut legebant aut audiebant singulo die; & de
iis dies noctesque cogitabant.

8. Quoties

8. Quoties antiqui christiani jejunabant ?
Bis in quâlibet septimanâ, usque ad horam tertiam
post meridiem.

9. Quamdiu oportet quosvis christianos his mediis
gratiæ uti ?

Usque ad exitum vitæ.

PRÆLECTIONES, Decima Sexta, Decima Septima & Decima Octava.

De Inferno.

1. **Q**uô vadunt impii post mortem ?
In infernum.

2. Cujuscemodi locus est infernus ?
Infernus est specus tenebrosa ac profunda, plena
sulphure ignito.

3. Quomodo impii tempus terent in inferno ?
Flendo, & plangendo & stridendo dentibus.

4. Anne tum animæ tum corpora ipsorum crucia-
buntur ?

Etiam. Utraque eodem tempore omnimodis crucia-
buntur ?

5. Quibus modis illorum corpora torquebuntur ?
Urentibus flammis involventur ?

6. Quomodo torquebuntur ipsorum animæ ?
Torquebunt eas sensus iræ DEI ; superbia, propria
ipsorum voluntas, malitia, invidia ; dolor, desiderium,
timor, rabies & desperatio.

7. Sed quis torquebit illos ?
Alii alios cruciabunt ; itemque diaboli ac propriæ
ipsorum conscientiæ.

8. Nunquamne requiescent à cruciatu ?
Nunquam requiescent ; neque die neque noctu, ne
momento quidem.

9. Quamdiu durabit iste cruciatus ?
In secula seculorum.

PRÆLECTIONES, Decima Nona &
Vicesima.

De Cælo.

1. **Q**uó vadunt pii post mortem ?
In cælum.
2. Cujusmodi locus est cælum ?
Cælum est locus lumine & gloriâ plentus.
3. Quomodo pii tempus terent in cælo ?
Gaudio & felicitate, qualem nunc neque desiderare
neque cogitare possunt.
4. Nihilne illic patientur ?
Nihil. Nullâ re indigebunt ; nullum dolorem, nul-
lum peccatum sentient.
5. Qualia corpora tunc habebunt ?
Corpora spiritualia, velociora fulgure, spendidiora
sole.
6. Sed quænam erit summa ipsorum felicitas ?
Fruitio DEI.
7. Quomodo fruentur DEO ?
DEUM cognoscent & amabunt, & coràm aspicient.
8. Quomodo tempus terent ?
Canendo laudes DEI.
9. Quamdiu durabit illa felicitas ?
Quamdiu DEUS vivit, id est, in æternum. Domine,
da mihi illam felicitatem ! Amen.

SECTIO SECUNDA.

De DEO, & de Animâ Humanâ.

PRÆL. I, II.

CAVE, ne appropinques DEO labiis tuis, dum cor tuum procul abest ab illo.

Cave, ne quicquam dicas DEO, quòd non sentis.

Ne audeas mentiri DEO: nam is videt omnia quæ sunt in corde tuo.

An nôsti, quid sit DEUS?

Si non cognoscis DEUM, quî sperare potes placere DEO?

Hoc cogita. Animum advertas ad hoc. Etenim DEUS est hîc. Ille aspicit te, si tu non aspicias illum.

PRÆL. III, IV.

DEUS est æternus Spiritus, sine Principio & sine fine.

Non potest videri, neque plenè cognosci ab homine.

Bonus est, & omne bonum provenit ab illo.

Potentiam habet faciendi quicquid vult.

Sapiens est, sciens omnia, & faciens omnia benè.

Felix est, & nihilo indigere potest.

Amat omnia quæ fecit, præsertim homines.

Deus vult, omnes homines servari, & pervenire ad cognitionem veritatis.

Iustus est, adeoque unicuique retribuet secundum opera ipsius.

Verax est, tum quoad promissa, tum quoad comminationes.

Misericors est, condonans peccata verè resipiscentibus & in CHRISTUM credentibus.

PRÆ-

PRÆL. V, VI.

NEMO DEUM vidit unquam. Filius DEI, qui est in gremio Patris, illum nobis declaravit.

Nullus præter Patrem novit Filium DEI. Et nullus novit Patrem præter Filium, eosque quibus Filius revelat illum.

Omnis nostra lætio, DEUM nobis revelare non potest; neque omnia quæ audimus vel in templo vel in aliis locis.

Omnes quotquot ubique sunt homines, ne minimam scintillam veræ cognitionis DEI nobis præstare possunt.

Solus DEUS hoc præstare potest, Spiritum suum nobis dando.

Dat DEUS gratiam & lumen sedulò petentibus.

Iis ostendit voluntatem suam, qui eam faciunt quatenus jam cognoscunt.

PRÆL. VII, VIII.

NULLUS bonus est præter unum, nempe DEUM. Quicquid bonum est vel in cœlis vel in terrâ, à DEO solo provenit.

Siquid boni sit in ullo homine, id totum ex DEO fluit.

Solus igitur DEUS laudandus est pro omnibus.

Quicquid sine DEO facimus, sine gratiâ & auxilio ejus, malum est.

Sine DEO nihil boni facere possumus.

Qui non habet DEUM, nihil habet quod bonum est, & ita infelix est, ut id exprimi nequeat.

PRÆL. IX, X.

SCIO, DEUM posse servare quod ipsius fidei committo, usq; ad illum diem.

Animæ nostræ jam corrumpuntur peccato.

Nemo

Nemo potest nos à peccatis nostris liberare, nisi DEUS, qui omnia potest.

Animas nostras ipsi penitus committamus, ut in iis agat quicquid vult & quomodo vult.

Tunc potentiâ suâ nos servabit, & a nobis depellet quicquid posset nocere.

Potest ab omni periculo nos defendere, & animas nostras tueri usq; ad ultimam illam diem.

Illâ autem die, tam corpora quàm animas nostras restituet, & quæcunque in tutelam ipsius commenda-
veramus.

PRÆL. XI, XII.

NÔSTINE, quid sit anima tua?

Habes in te animam quæ nunquam moritura est, etsi illam videre non potes.

DEUS hanc fecit, ut in eâ habitaret.

Si DEUS vivit habitatq; in animâ tuâ, eam sibi ipsi similem efficit.

Animam, quam habitat, bonam efficit, sapientem, iustam, sanctam, & amoris plenam.

j Eam efficit felicem. Vult enim, ut anima tua in ipso gaudeat sempiternè. Hoc fine eam creavit.

Quum anima desiderat & cognoscit DEUM, eoque fruitur; tum felix est.

Quum vero anima non desiderat, neque cognoscit DEUM, tum verè misera est.

SECTIO TERTIA.

Quomodo desideriis nostris moderari oportet.

PRÆL. I, II.

DESIDERIUM est porta quâ DEUS cum sanctâ gratiâ suâ intrat animam nostram.

Hoc sæpè appellatur cor, seu voluntas.

Nisi desiderium nostrum sit erga DEUM, non possumus illi placere.

Absque hoc; scientia nostra, quantacunque sit, tantum nos Diabolo similiores reddit.

Desiderium est animæ, quod os & stomachus sunt corpori.

Corpus per os & stomachum recipit nutrimentum suum, sive bonum sit sive malum.

Ut corpus vivat, curandum est, ne quid nisi bonum intret os & stomachum.

Sic, ut anima vivat, curandum est, ne quid desideremus præter ea quæ bona sunt.

PRÆL. III, IV.

DESIDERIUM nobis insitum est, ut quod bonum est desideraremus: id est, DEUM, qui est unicum illud bonum, & voluntatem ejus, à quâ omnia bona profluunt.

Debemus nihil desiderare præter DEUM, & quæ sunt secundum sanctam DEI voluntatem.

Et voluntatem nostram avertere debemus ab omnibus aliis rebus.

Omnia enim mala sunt, præter DEUM & ipsius voluntatem.

Ergo.

Ergo, nemo suam ipsius voluntatem sequi debet.
Sicut voluntas DEI origo est omnis boni, ita voluntas nostra origo est omnis mali.

Cave ne te assuecas, voluntatem propriam facere.
Nemo servari ab inferno potest, nisi voluntati ac desideriiis suis abrenuntiet.

Pater, fiat voluntas tua, non mea!

Nati sumus, non ut nostram ipsorum voluntatem faceremus, sed voluntatem ejus qui creavit nos.

Si jamjam assuevimus voluntatem nostram facere, abruptenda est protinùs ista consuetudo.

Pater, libera nos à propriâ nostrâ voluntate; alioquî perimus.

PRÆL. V, VI.

NEMO quicquam boni facere potest, sine auxilio DEI.

Omnia desideria nostra continuò mala sunt.

Idcirco nemo debet desiderare, ut quilibet ipsum laudet seu magni faciat :

Neque quisquam se laudare vel magni facere debet : Potius, nosmet ipsos contemnere debemus.

Quin & desiderare debemus, ut alii nos tales existiment quales reverà sumus, nempe miseros, infirmos, stultos homunciones, peccati plenos.

Tum denique DEUS nos juvaret : nam superbis resistit, humilibus verò dat gratiam.

Qui pueros docent laudem amare, eos in diaboli servitutem enutriunt.

Laus est venenum animæ. Neminem itaque corâm laudato.

Neque in te ipso neque in quovis alio superbiam istam adaugeas, quam abominatur DOMINUS.

PRÆL. VII, VIII.

TUTE nihil es præter peccatum, & nihil mereris præter infernum.

Contentus sis itaque sorte tuâ, etsi pauca vel prorsus nihil super terram possideas.

B

Et

Et nihil amplius quàm habes, desideres : jam enim plus habes quàm meruisti.

Res igitur pessimas & vilissimas expete : nam & his indignus est peccator, qualis es tu.

Qui alia desideria in animo tuo suscitât, te in ignem gehennæ parat.

Qui vestes pretiosas tibi dant, animam tuam dant Diabolo.

Qui voluntati tuæ obsequuntur, te non amant.

Si pater tuus vel mater tibi dat quicquid vis, inimici sunt tibi longè pessimi.

Hoc faciendo, carnis, vanitatis & peccati servos vos reddunt :

Adeoq ; tàm à Spiritu CHRISTI vos alienos reddunt, quàm Satanâ ipse desiderat.

PRÆL. IX.

DEUS est ipsa potentia, sapientia, bonitas.

Itaque desiderare debemus, eum laudare prout dignus est, & in omni re ipsi placere.

In hoc nati sumus, ut DEUM laudemus :

Et hoc indefinenter facere possumus, corda nostra indefinenter in DEUM elevando.

In hoc semper occupati sunt, Angeli, qui in cœlis :

Noctes atque dies coram illo qui insidet folio, & coram agno canunt in æternum.

Sancte, sancte, sancte ! DOMINE DEUS exercituum ! Omnis terra gloriâ tuâ fit plena.

PRÆL. X, XI.

DEUS perpetuò nos adjuvat, nobisque benefacit.

Omnia ex ipso proveniunt, anima nostra, corpus, vita, parentes, amici, angelique qui nos tuentur.

Terra quam calcamus, aer quem spiramus, sol qui nobis illucet, cibus qui nos alit, vestes quæ nos tegunt, ignis qui nos tepefacit, omnia ex ipso sunt.

DEO itaque grates referre pro hisce omnibus & singulis debemus.

Etiam

Etiam homini gratias habere debemus, quum nobis benefacit.

Quantò magis DEO gratias habere debemus, qui hominem illum fecit, & per eum nos juvat.

Dignus es, O DOMINE DEUS noster, cui gloria detur & honos & potestas :

Quoniam tu omnia creâsti, & in gloriam tuam existunt & creata sunt.

Neque solùm hæc omnia, jam fecit DEUS, sed & magis magisque quotidie nobis benefacit.

Namque nos & omnia, quæ sunt, horæ momento in nihil recideremus, nisi nos sustentaret.

Similes sumus vasi fragili, quod nisi semper sustineatur, decedit illicò & diffringitur.

Desideremus itaque incessanter DEO gratias agere, quia nobis incessanter benedicit.

DEUS, Pater noster, nos edoce, semper, & pro cunctis rebus, tibi gratias agere per JESUM CHRISTUM.

PRÆL. XII, XIII.

SIC nos adjuvit DEUS in hunc usque diem. Neque minus auxilio ejus in posterum indigemus.

Præsertim, si felices esse volumus, ut animabus nostris benedicat, opus est nobis.

Iis, qui verè id desiderant, benedicit, & quidem solis.

Itaque desideremus, ut nobis gratiam ac spiritum suum tribuat, necnon cognitionem ipsius.

Animum mitem ac tranquillum expetamus; mentem placidam, superbiâ vacuam, sorte contentam.

Siquis indiget sapientiâ, oret DEUM, qui cunctis munificè largitur, & dabitur illi.

Caveamus verò, ne ipsi displiceamus, à quo tot bona speramus :

Semperque parati simus, voluntatem ipsius facere : siquis enim DEI voluntatem facit, ei DEUS auscultat.

PRÆL. XIV.

ATENIM DEO sæpius jam displicuimus; adeoque omnibus ipsius beneficiis indigni sumus.

Itaque DEUM enixè oremus, ut per merita Filii sui, præterita peccata nobis condonet, & in futurum ab omni peccato nos custodiat.

Quid est oratio? Desiderium 1. DEUM laudare potentem, sapientem, bonum:

2. Grates ei referre, beneficiorum ergo:

3. Ipsius opem petere, ut jam ipsi placeamus: &

4. Misericordiam, quâ remittantur peccata nostra.

Nunquam precamur, nisi quum hæc desideria sentimus.

Quotcunque verba proloquamur, absque his, tantum ut psittaci coram DEO comparemus.

Cave facias. Ne DEUM labiis appropinques, quum cor, id est, desiderium tuum, procul abest ab eo.

PRÆL. XV, XVI.

QUID intelligis, quum oras DEUM, in nomine JESU CHRISTI?

Nihil attinet, hæc verba dicere. DEUM irrides nisi intelligas quod dicis.

Omnes eramus sub irâ & maledictione DEI, quum JESUS CHRISTUS pro nobis mortuus est:

Et per ipsum, si verè in eum credimus, DEO jam reconciliamur.

Itaque in CHRISTO solo confidere debemus, quando-cunque quippiam DEUM petimus.

Non enim nobis quicquam concederet DEUS, nisi propter sanguinem CHRISTI pro nobis effusum.

Ergo precantes CHRISTO inniti semper oportet:

Et fas est, omnia nostra desideria ex illius gratiâ oriri, & cum ipsius desideriis convenire.

Tum denique, omnia nostra desideria, sicut sua, DEO Patri suo affert, cujus folio astat.

DEUS verò desideria dilecti filii sui rejicere non potest.

Ergo

Ergo quum precaris in nomine JESU CHRISTI tantundem est quasi dicas,

DOMINE, offero tibi desideria, quæ gratia JESU CHRISTI in me operatur.

Oro, ut ea accipias tanquam sua, qui jam pro me interpellat:

Et mihi concede quod peto, illius ergô, in gloriam tuam, ac meam ipsius salutem.

PRÆL. XVII, XVIII.

PRECARARE DEUM verbis ex corde tuo profluentibus. Sic dicere potes,

“ Mi DEUS, tu es bonus. Tu es sapiens. Tu es potens. Sis benedictus in secula !

Des mihi gratiam, ut te amem, tibi que obediam.

Ago tibi gratias, quia fecisti & redemisti me.

Ago tibi gratias, quia cibum & vestes mihi dedisti, & quod amorem tuum mihi pollicitus es.

Remitte mihi omnia peccata mea, & bonum Spiritum tuum mihi dona.

Credam in te toto corde meo, & amem te totis viribus.

Semper intuear JESUM CHRISTUM, quia dexteram tuam pro me intercedit.

Des mihi gratiam, ut non meam voluntatem faciam, sed tuam.

Omnibus contentus sim. Ne minimo quidem ex omnibus bonis quæ mihi dedisti, dignus sum.

Des mihi cor fractum & contritum.

Non me meliorem quopiam homine deputem.

Memet contemnam, & infra omnes homines ponam.

Laudem detester. Tu solus laude dignus es.

PRÆL. XIX, XX.

OPTIMA omnium oratio est, quam CHRISTUS ipse nos docuit.

Pater noster, qui es in cœlis, 1. Sanctificetur nomen tuum. 2. Adveniat regnum tuum. 3. Fiat voluntas

tua, sicut in cœlis, & in terrâ. 4. Panem nostrum quotidianum da nobis hodiè : & 5. Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. 6. Et ne nos inducas in tentationem, sed libera nos à malo. Nam tuum est regnum & potestas & gloria, in secula seculorum. Amen.

Intelligisne quod jam dixisti?

Quomodo audes, dicere DEO quod non intelligis?

Anne nescis, hanc non esse orationem, nisi ex corde enunties?

Hæc verba proloquendo non places DEO, nisi interè verum insit cordi tuo desiderium,

1. Ut omnes DEUM cognoscant & magni æstiment, 2. Eum honore ac laudibus prosequantur, & 3. Ei obtemperent : 4. Ut gratiâ & amore suo animam tuam pascat, 5. Ut peccata omnia præterita tibi remittat, 6. Utque ab omni peccato & ab omnibus insidiis Diaboli te in posterum tutò conservet.

SECTIO QUARTA.

Quomodo intellectui nostro moderari oportet.

PRÆL. I.

INTELLECTUS nobis datus est, ut veritatem, quæ est DEUS, cognoscamus; utque verbum & opera DEI intelligamus.

Itaque nihil desideremus oportet scire, præter DEUM, & quæ DEUS fecit & locutus est.

* Mentiri ergo res est maximè omnium detestabilis. Diabolus est mentitor, & mentiendi pater.

Non oportet desideremus scire, quid homines agant & sentiant. Stultum est ac vanum.

Desiderium quævis sciendi nulli rei utile est.

Animum tenebris replet, & luci divinæ recipiendæ ineptum reddit.

Proh stultitiam! Vasa illa fimo & stercore replemus, quæ ad puram ipsius lucem recipiendam paravit DEUS!

PRÆL. II, III.

EX quo *Adamus* peccavit, oculus ille intellectûs qui DEUM videt, in omnibus omnino clausus est.

Nascimur penitus cæci, DEUM quod attinet, & quæ DEI sunt.

DEUS solus est, qui oculos animæ nostræ aperire potest, ut res spirituales videamus & sciamus.

Solem, terram & quæ in terrâ sunt, neque videre neque scire possemus, nisi oculos corporeos nobis dedisset DEUS.

DEUM

DEUM & quæ DEI sunt, neque videmus neque scire possumus, nisi spirituales oculos nobis restituat.

Hoc iis, iisque solis præstat, qui malum fugiunt, & bonum operari addiscunt.

Des mihi intellectum, DOMINE, & legem tuam servabo; immò toto corde.

Aperi mihi oculos, ut mirabilia legis tuæ cernam.

Donec oculos nostros aperit DEUS, ut superna cernamus, credamus oportet quod DEUS dixit, etsi non ea cernimus.

Non autem credere est, quod mundus dicit de rebus DEI. Omnes enim qui Spiritum DEI non habent, cæci sunt, itemque mendaces.

DEO confidere fas est, respectu earum rerum quas nondum animo complecti valemus:

Et desiderare ut oculos intellectûs nostri aperiat, lucemque concedat quâ omnia clarè videamus.

PRÆL. IV, V.

CÆCUS, etsi optimè ratiocinari posset, non tamen ratiocinando res visibiles vel cernere vel scire valeret:

Atque utcunque ratiocinaretur, crassos tantummodò, immò falsos earum conceptus haberet.

Similiter, omnes licet homines de iis ratiocinentur, quantumvis libeat, non tamen vel DEUM vel res divinas ratiocinando aut cernere valent aut scire:

Crassos tantummodò, immò falsos earum conceptus habent, quantumcunque ratiocinentur.

Antequam DEUS cognosci potest, oculos animæ det oportet, & lucem, quales homo dare nequit.

Solem vel fruges pingere possumus: verùm sol ille pictus neque lucem dat, neque calorem:

Frugesque illæ pingendo effictæ non nobis nutrimentum, nec vires suppetunt.

Pari modo, DEUM & quæ DEI sunt, animo nostro quasi pingere possumus.

Istæ verò picturæ lucem minimè præstant: animam non nutriunt; neque vires suppetunt unde DEO obtemperemus.

Umbrae

Umbrae sunt emortuae, frigidae & fuitiles, steriles & infructuosae.

Nihil iis possumus inaedificare praeter ventum, qui hominibus inflandis tantum inservit, & alium in alios impellit sine fine disceptantes, dum vel sponte diffiliant, vel alter alterum dirumpat.

PRÆL. VI.

INTELLECTUS noster, sine lumine divino, similis est caeco, qui vanas rerum, quas neque videt neque potest videre, picturas frustra molitur.

Homo naturalis res Spiritus DEI non cernit.

Eas pro stultitiâ habet: neque illas cernere potest; quia non nisi per Spiritum cernuntur.

Nullus cognoscit res DEI praeter SPIRITUM DEI, & cui DEUS eas per Spiritum suum revelat.

Intellectum itaque tuum DEO offeras, solam illius voluntatem facere desiderans.

Et obnixè eum roga, ut lucem suam tibi concedat, oculosque animae tuæ aperiatur.

PRÆL. VII.

CONARE DEUM in omnibus videre; causamque omnium quæ sunt assignare, ab ipso DEO ductam.

Exempli gratiâ. Cur factus est Mundus? In ostendendam DEI bonitatem, sapientiam, potentiam.

Cur moriuntur homines? Quia DEUS est iustus.

Vitam iis dedit. Vitâ abusi sunt. Itaque iustum fuit, eam auferre.

Cur parentibus nostris obtemperandum est? Quoniam sic vult DEUS.

-Quare malum malo rependere non oportet? Quia DEUM oportet imitemur. Is verò nobis utut mala facientibus, etiamnum bona rependit.

Cur non licet alium spernere vel damnare? Quia DEUS omnium iudex est.

Hoc modo DEUM prò oculis semper sistamus, & tanquam eo inspiciente cuncta agamus.

Tunc

Tunc omnia nobis DEI potentiam, sapientiam, amorem, veritatem vel justitiam exhibebunt :

Similiter, omnia nobis hominum infirmitatem, stultitiam, vel omnimodam pravitatem ostendent.

PRÆL. VIII, IX.

QUID credis de DEO ?

Credo in DEUM, patrem omnipotentem, creatorem cœli ac terræ :

Et in JESUM CHRISTUM, filium ejus unicum, DOMINUM nostrum ;

Qui conceptus est ex SPIRITU SANCTO, natus ex Mariâ Virgine ;

Passus sub *Pontio Pilato*, crucifixus, mortuus & sepultus ; descendit ad infernos :

(Id est, Dum corpus illius erat in sepulchro, anima ipse erat in Paradiso :)

Tertio die resurrexit è mortuis.

Ascendit in cœlos, sedet ad dextram DEI, Patris Omnipotentis :

Inde venturus est judicare vivos & mortuos.

Credo in SPIRITUM SANCTUM ;

Sanctam ecclesiam catholicam ;

Sanctorum communionem :

Remissionem peccatorum ;

Resurrectionem corporis & vitam sempiternam.

Hinc discas licet, 1. Credere in DEUM Patrem, potentem, sapientem, bonum, qui te & omnia tum visibilia tum invisibilia creavit.

2. In DEUM Filium, qui vixit & mortuus est, ut te & universum genus humanum redimeret :

3. In DEUM SPIRITUM SANCTUM, qui homines in imagine DEI, quâ creati sunt, renovat ac instaurat.

PRÆL. X.

QUÆ omnia huc redeunt. DEUS omnipotens, qui cuncta creavit, homines hunc in finem creavit, ut illos DEUM solum desiderantes, cognitione & amore sui, gaudio & gloriâ æternam complecter.

Homines

Homines vero desideria sua à DEO averterunt, adeoque rei facti sunt, scelesti ac miseri.

Filius DEI homo factus est, vixit, mortuus est, revixit, ut veniam nobis emeret, ostenderetque quomodo desideriis nostris abrenunciare oportet, ac DEO nos totos consecrare :

Hoc in nobis operatur SPIRITUS SANCTUS, illuminans intellectum, ac pace, & gaudio cor adimplens.

Hinc cum omnibus SANCTIS sive in cælo sive in terrâ denuò conjungimur.

Denuò cum iis collætamur ob communem omnium salutem per JESUM CHRISTUM partam.

Et postquam corpus nostrum resurrexit, gloriâ æternâ unâ cum iis fruemur.

PRÆL. XI, XII.

NONDUM animo complectimur, quomodo DEUS Pater, Filius & SPIRITUS SANCTUS unum sunt : Id tamen credimus, quia DEUS dixit.

Veram cognitionem omnium quæ sunt DEI, SPIRITUS SANCTUS in nobis operatur.

Vera est cognitio, quum per amorem efficax est, ad DEUM imitandum nos perducit.

Ita nos docet *Paulus*. Sitis imitatores DEI, ut dilecti filii, & ambulate in amore, sicut CHRISTUS amavit nos, & dedit se ipsum pro nobis.

Omnis enim qui amat, (inquit Apostolus) natus est de DEO, ac DEUM cognoscit.

Qui verò non amat, DEUM non novit. Etenim DEUS est amor.

Pariter, si quis ait, scio JESUM CHRISTUM, & mandata ejus non servat, mentitur & veritas non est in illo.

Tum demùm DEUM Patrem verè cognoscimus, omnium creatorem, quum eum amamus, veneramur, ac præceptis ejus obsequimur :

Quum nos omniaque nostra ipsius fidei mandamus, de nullâ re solliciti :

Et quum bonitatem ipsius omnibus in rebus atque ergo omnes homines imitamur.

DEUM

DEUM redemptorem tum verè cognoscimus, quum vivimus tanquam sanguine ejus redempti :

Quum omnia cogitata, verba ac facta nostra ostendunt, eum nos à præsenti seculo liberavisse.

DEUM sanctificantem tum verè cognoscimus, quum sancti sumus sicut ipse sanctus est :

Quum fide tam animas quàm corpora pura effecit, adeo ut DEUM semper videamus & amemus.

SECTIO QUINTA.

Quomodo gaudio nostro moderari oportet.

PRÆL. I.

HOMINES miseri ac stulti peccatores sunt, qui confestim in terram ac putredinem vertentur.

Et quicquid super terram est, vanum est & caducum, statim igni absumendum.

In his itaq; gaudium nostrum collocare minimè expedit:

Neque eò gaudere quòd hominibus placeamus, quippe citò in pulverem convertendis:

Neque quòd pulchri sumus, vel bene vestiti, vel divites. Omnia enim hæc in æternum peribunt.

DEUS solus magnus est, bonus, & omnis boni dator.

Gaudendum est itaque in illo solo, & in sanctâ illius voluntate exequendâ.

Huic jam assuescamus. Jam lætemur in DEO sanctâque ac bonâ illius voluntate.

PRÆL. II, III.

EXEMPLI causâ. Gaudendum est, quòd pro vero Patre, æternum habemus ac omnipotentem DEUM.

Gaudendum est, Hunc nos fecisse, ut divinâ ac æternâ lætitiâ nos compleret;

Scilicet, si in CHRISTUM credentes, sanctam ejus voluntatem exequimur:

Si eum amantes, honores istos, voluptates, divitias conculcamus, quæ somnii ritu transeunt.

Et hoc facere valemus, gratiâ ipsius adjuti, per SPIRITUM SANCTUM, quem petentibus non denegabit.

Idcirco lætari nos oportet, quòd DEUS in se felix est, altus, gloriâ vestitus, qualem nos mente comprehendere non valèmus :

Quod omnia novit, omniaq; facere potest :

Quod justus est & bonus ac verax ; quod sapiens est, tum ad docendum tum ad gubernandum.

Nobis gaudendum est, quòd DEUS solus dignus est, quem omnes creaturæ intellectu præditæ, desiderant, cognoscant, ament, & laudent in sempiternum.

Gaudeamus oportet, quòd Filius DEI homo factus est, eo fine ut homines cum ipso in cælum ascendant :

Quòdque jam nunc corda nostra habitare velit, si modò id desideremus, atq; in eum credamus.

PRÆL. IV, V.

LÆTARI debemus, quum quippiam fit, secundùm voluntatem DEI.

Quum verò quippiam fit secundùm nostram ipsorum voluntatem, non lætari debemus sed dolere.

Igitur peccata in DEUM commissa sive à nobis sive ab aliis magnoperè dolere debemus.

Etenim peccato voluntatem nostram sequimur, sanctam DEI voluntatem spernentes.

Item quum quis nos laudat, si sapiamus, dolere & pudore suffundi debemus.

Et dicere, Domine, Tu bonus es, & tu solus. Tu solus laudi dignus es.

Pudendum furtum est, miserum homuncionem sibi honorem arrogare, qui tibi uni debetur.

E contrâ, quum contemnimur vel malè tractamur, vel aliquid patimur, tunc lætandum est.

Omnia tanquam à DEO accipienda sunt ; eiq; dicendum est,

Domine, nihil mereor, nisi dolorem & contemptum ; gaudeo te dare nihil quod meritus sum.

Desidero gratias agere tibi ex toto corde, & lætari quod sancta tua voluntas in me fiat.

Tu vis, nos similes CHRISTO fieri. Is verò ab hominibus spretus fuit & odio habitus.

Inopiam

Inopiam passus est & contemptum & dolorem.
Gaudeam, vestigiis ipsius insistens.

Lætus sim, quum aliquid patior cum illo, ut regnem cum illo.

PRÆL. VI.

ÆGROTUS, si sapiat, medicinam utilem sumere
gaudebit, utcunque amaram :

Præsertim, si sciat à sapiente medico datam, & salutem sibi ab eâ restitutam iri.

Pari modo, si sapiamus læti accipiemus quicquid nobis DEUS dederit, utcunque amarum.

Certò enim scimus, à sapiente medico id nobis dari, ut salutem nobis restituat æternam.

E contrà, insaniret iste ægrotus, qui gauderet dulcia deglutire, quamvis mortem allatura.

Similis infania est, quum lætamur ea accipientes, quæ voluntati nostræ dulcia sunt.

Etenim mortem allatura sunt, immo tam animam quam corpus in inferno perditura.

PRÆL. VII.

QUUM lætaris aliquâ re tibi donatâ, memineris
omne hoc ex DEO provenire.

Ergo gratias ei refer, & tecum cogita quantò plura & majora DEUS largietur amantibus ipsum ;

Et paratus sis omnia hæc terrena relinquere, quando-
cunq; volet DEUS.

Siquis tibi dicit, “ En rem pulchram,” aut, “ Accipe tibi bellum hoc,” nesciunt quod dicunt.

Hoc modo efficient, ut futilia hæc mireris. Quòd si hæc ames, DEUM amare non potes.

Siquis inquit, “ Nocuit tibi ; Percute illum :” docet te servire Diabolo.

Quippe te docent ultionem sumere.

Hoc verò faciens, Diabolo servis.

Siquis dicere solet, quando malum facis, “ Dic, non ego eram :”

Qui sic loquitur, te viam ad inferos docet : omnes enim mendaces ad inferos abibunt.

Qui verò superbire, mentiri, vel ultionem sumere eos docent, filios filiasq; suas Diabolis immolant.

PRÆL. VIII.

SUPER omnia, Cave ab amore pecuniæ. Est enim radix omnium malorum.

Pecunia jam regina est mundi. Hanc omnes quærere & servare conantur. In hoc gaudium & felicitatem suam ponunt.

Idololatria hæc est, non minus DEO detestabilis, quàm Paganus iste idolorum cultus.

Nullus omnino pecuniæ usus esset, si amor imperium in hominum genus haberet.

Et jam nunc, huic tantum inservit pecunia, rebus vitæ necessariis inter homines qui DEUM nesciunt, parandis.

Neque illam desiderare debemus, nisi quatenus huic fini inservit.

DEO, qui verus pecuniæ possessor est, sicut & omnium rerum, accurata de eâ ratio reddenda est.

Vult DEUS, ut postquam in nos insumpsimus quantum opus est pecuniæ, quicquid super est, pauperibus largiamur, & in ipsius gloriam.

Ne itaque te assuefacias, eam recondere, quin potius, quocunq; non indiges, id omne da pauperibus.

Alioqui, cibum eme quam edant, aut indumenta quibus vestiantur, aut librum aliquem pium quem legant.

Et lætus sis, quum pecuniam tuam in hos usus impendisti: etenim hoc ad gloriam DEI fecisti.

PRÆL. IX, X.

GAUDIUM nobis insitum est, ut in DEO gaudemus. Idcirco Scriptura Sacra nos docet, semper in DEO gaudere.

DEUM

DEUM & gratiam ipsius maximi facere debemus; unde discamus, quomodo in eo gaudere oportet.

Quum egregium thesaurum ita possidemus, ut eum amittere nequeamus, tum impensè gaudemus.

Tale itaque erit gaudium sanctorum in Cœlis. Tunc enim hunc thesaurum amittere non poterunt.

Quando verò talem thesaurum ita possidemus, ut quolibet momento eum perdere possimus, tunc oportet timorem gaudio nostro immisceri.

Sic res se habet nobiscum. Gratiam DEI plurimis modis, sed & quovis momento possumus perdere.

Illam perdere possumus vel per peccata nostra voluntaria, per negligentiam vel per superbiam.

Harum insidiarum alterutra continuò nobis præten-
ditur, ab inimicis plurimis malignè ac subdolè nos in-
sequentibus.

Hi omni tempore & loco nos circumstant, & ne-
que noctu neque interdiu quiescunt.

Noctes atque dies Diabolus circumvagatur ceu leo
rugiens, quærens quem devoret.

Itaque benedictus est qui timet semper.

Ac proinde idem ille Apostolus, qui nos docet sem-
per in DEO gaudere,

Eodem tempore nos docet, salutem nostram cum
timore operari.

Simili modo Sanctus *Petrus*, illos alloquens qui jam
tum in CHRISTO gaudebant, gaudio inenarrabili &
gloriæ pleno,

Consulit, ut memores ejus qui eos judicaturus est,
secundum opera sua, vitæ spatium non sine metu
exigant.

PRÆL. XI.

SI præclarum hunc thesaurum culpâ nostrâ amissi-
mus, nihil restat nisi inopia & miseria.

Eum verò nobis reddere pollicitus est DEUS, si cul-
pam penitèns sentiamus :

Si resipiscamus, dignos resipiscentiâ fructus profera-
mus, & verè credamus in JESUM CHRISTUM.

Itaque nobis locus est in spe gaudendi; culpam tamen præteritam & miseriam præsentem sentientibus.

Nam horum est illa promissio, sic ait DOMINUS, hunc spectabo, qui pauper est & contritus spiritu, & ad verbum meum contremiscens.

Et Servator noster dicit, Beati sunt qui lugent; Ii enim consolationem invenient.

Cor fractum & contritum, DOMINE, non contemnes.

PRÆL. XII.

ETIAM gaudium in DEO, nisi cum timore conjungatur, amorem sui cæcum parit.

Peccati nostri magnitudinem nos celat, adeoque impedit quo minus sanari curemus.

Efficat ut omnimodam DEI gratiam nos habere putemus, quum res longe aliter se habeat.

Sic Ecclesia *Laodiceæ* dixit, *Dives* sum & bonis aucta, nullius rei indiga.

Respondit verò CHRISTUS, nescis te miseram esse ac egenam, cæcam pariter ac nudam.

Talibus dicit, Væ vobis qui divites estis: vos enim consolationem vestram accepistis.

Væ vobis qui pleni estis: nam vos esurietis.

Væ vobis qui jam ridetis: nam lugentes flebitis.

His inquit Sanctus *Jacobus*, Afflicti sitis & plorate & flete.

Risus vester in planctum vertetur, & lætitia vestra in mœrorem.

Beatus est qui DOMINUM timet. Etenim timor DOMINI est principium sapientiæ.

Disce igitur, DOMINO cum timore servire, & in eo cum reverentiâ gaudere,

SECTIO

SECTIO SEXTA.

Quomodo mores nostros dirigere oportet.

PRÆL. I.

CORPUS & vita nostra DEI sunt. Æquum est igitur ut secundum voluntatem DEI, non nostram iis utamur.

Voluntas nostra naturâ fertur in nostram ipsorum utilitatem, honorem, voluptatem. Ac proinde mortifera ista vitia in nobis parit avaritiam, superbiam & animum voluptati deditum.

Hæc DEUM impediunt, quo minus in nobis operetur, nosq; ad æternam salutem perducatur.

Par est itaque ut nosmet assuefaciamus, voluntati nostræ in omnibus rebus reniti :

Ut nosmet assuefaciamus, omnia ex amore agere, quò aliis utiles simus :

Omnia ex animo demisso, honorem vel laudem neq; quærentes, neq; desiderantes :

Atque nobis ipsis ita renuntiantes, ut voluptatem nostram sive corporis sive animi non quæramus.

Per omnia conandum est, ut crucifixo nostro DOMINO conformes efficiamur.

Hic est animus verè Christianus : hæc est vita verè Christiana.

Animo autem mundano, ut et naturæ corruptæ penitus contraria est :

Per quam adeo suaviter ad inferos usq; perducimur, ac ridentes in ignem gehennæ delabimur.

PRÆL. II.

PRÆL. II.

VULT DEUS, nos nihil omnino facere, nisi ut ei placeamus :

Vult gloriam ex æternâ hominum salute accipere :

Ad hanc, tanquam summum omnium finem nobis in omnibus rebus collimandum est.

DEI gloriam in hac vitâ promovemus, quum JESU CHRISTO nosmet penitus tradimus :

Potentia ejus tunc multa bona per nos operatur, quorum causâ amandus est & laudandus.

Absque me (inquit CHRISTUS) nihil facere potestis : Qui verò manet in me multum fructum profert.

Ex hoc gloriam capit Pater meus, quòd fructum multum profertis.

Hoc de omnibus factis nostris intelligendum est : Siquidem omnia quæ facimus, ad DEI gloriam facienda sunt.

Neque quicquam rectè fieri potest, nisi in nomine (id est per potentiam & Spiritum) JESU CHRISTI.

Sive editis sive bibitis, seu quid aliud facitis, omnia facite in gloriam DEI.

Quicquid aut verbo aut facto agitis, in nomine JESU CHRISTI id agitate.

PRÆL. III.

EXEMPLI gratiâ. Edimus & bibimus in gloriam DEI & in nomine JESU CHRISTI, quum id agimus, debito fine, debito modo, ita ut possimus ex animo dicere,

Ne finas me, DOMINE, edere & bibere, sicut belluam, tantum ex appetitu belluino ;

Multo minus, sequi motus corruptæ meæ naturæ :

Sed des mihi, ut per Spiritum Filii tui, edam & bibam quantum vitæ sustentandæ sufficit :

Utiq; totam vitam penitus impendam, in te laudando, & amando, tibiq; obtemperando.

Loqueris

Loqueris in gloriam DEI, & in nomine JESU CHRISTI, quum, ipso opitulante, nihil dicis nisi quod ab ipso dirigitur, secundum ipsius voluntatem :

Quum nihil dicis, nisi quod necessarium est, quodq; alios ad bona impellit, eosq; a malo perpetrando quin & cogitando abducit.

Hoc modo omnem operam des & hoc unicè spectes, ut in omnibus DEI gloria promoveatur, per JESUM CHRISTUM.

PRÆL. IV.

QUÆNAM sunt decem illa præcepta DEI ?

1. Non habebis DEUM alium præter me.
2. Non facies tibi ipsi sculptile, neq; similitudinem ullius rei quæ est in Cælo suprâ, vel in terrâ infrâ, vel in aquâ sub terrâ. Non procumbes coram iis, neq; ea adorabis : etenim ego DOMINUS DEUS tuus, DEUS zelotypus sum, & visito peccata patrum in filios, usque ad tertiam & quartam generationem eorum qui me oderunt; & misericordiam exhibeo in millia eorum qui me amant, & præcepta mea servant.

3. Non in vanum assumes nomen DOMINI DEI tui : non enim illum pro infonte habebit DOMINUS, qui nomen ejus in vanum assumit.

4. Memento DIEM sabbati sanctum servare. Sex dies laborabis, & facies omnia quæ tibi facienda sunt : dies autem septimus sabbatum est DOMINI DEI tui. In eâ nullum omnino opus facies ; tu & filius tuus & filia tua, servus tuus & serva tua, pecora tua, & peregrinus qui est intra portas tuas. Sex enim diebus facit DOMINUS cælum & terram, mare & omnia quæ in iis sunt : septimoque die requievit : idcirco DOMINUS benedixit diei sabbato illamq; sanctificavit.

5. Honora patrem tuum & matrem tuam, ut dies tui multi sint in terrâ, quam tibi dat DOMINUS DEUS tuus.

6. Non occides.

7. Non mœchaberis.

8. Non furtum facies,

9. Non

9. Non dices falsum testimonium in proximum tuum.

10. Non concupisces domum proximi tui; non concupisces uxorem proximi tui, neq; servum, neq; ancillam, neque bovem neque asinum ejus, neq; quicquam quod ipsius est.

PRÆL. V.

HOC animo prepende. Lex DEI spiritualis est: Omnia itaq; hæc præcepta sunt spiritualitèr intelligenda.

Præceptum primum nos sic docet, nullum æstimabis, credes, agnosces esse DEUM præter me.

Nihil metues præter me.

Non quæres magos, neu quid ejus modi ipse ages.

In nullam creaturam confides.

Nihil diliges nisi me, vel mei causâ.

Credes in me, & in omnibus viis tuis me agnosces.

Quicquid habes, mihi gratias ages: me metues, me vereberis.

In timore DEI toto die permanebis, & toto corde in me confides.

Me solum desiderabis: in me perpetuò lætaberis; toto corde ac totâ animâ me diliges.

Præceptum secundum nos docet, Ne cogitemus DEUM similem esse vanis istis picturis quas tenebrosa nostra ratio depingit:

Ne coram imagine aut picturâ quavis procumbamus, verùm tam corpore nostro quàm SPIRITU DEUM glorificemus.

PRÆL. VI.

SI præceptum tertium servare velimus.

Nunquam falsò jurandum est, & si juravimus nos aliquid facturos, id præstare oportet.

Nunquam usurpandum est nomen DEI, nisi reverentè & cum timore.

Non oportet nosmet magni facere, quoniam nomine ipsius nominâmur:

Nam

Nam frustrà nomen DEI nobis arrogamus, nisi ipsi mente pariter ac vitâ conformes simus.

Non prætexamus oportet sacrosanctum DEI nomen, voluntati nostræ vel propositis nostris.

Ex præcepto quarto discimus, nihil negotii vulgaris die dominica perficere :

Totam vero impendere DEO laudando, oratione, verbo DEI legendo vel audiendo, aliisque operibus, tum pietatis tum amoris, in proximum faciendis.

Præceptum quintum hæc te docet.

Patrem tuum ac matrem tuam reverere, & quicquid alteruter imperat, lubens facito.

Si opus fuerit, iis opitulare, & cave nequid illis desit, quod tibi suppetit.

Ama & magni æstima pastores, qui tibi DOMINI loco præsunt, operis ipsorum gratiâ.

Illis obtempera, & temet iis submitte, nam invigilant animabus nostris.

Honora Regem. Pare Magistratibus. Ora pro Regibus & omnibus authoritate præditiis.

Si herum vel heram habeas, obtempera ei, simplici corde, tanquam CHRISTO.

PRÆL. VII.

PRÆCEPTUM sextum prohibet non solum occidere seu lædere aliquem, sed & iram, odium, malignitatem, vindictam :

Prohibet omnia verba quibus alios ad iram provocemus, omnem discordiam & contentionem, omnem luxuriam & ebrietatem.

Præceptum septimum prohibet, non solum omnia dicta & facta impudica, verum & aspicere mulierem ita ut eam concupiscas.

Prohibet nos quoque ullâ re uti, illo fine ut voluptatem inde capiamus. Est enim hoc adulterium quoddam spirituale.

Præceptum octavum nos prohibet, ab alio auferre quod ipsius est ; sive clanculùm, sive palàm.

Pro-

Prohibet nos etiam, DEO furripere, vel amorem nostrum, vel tempus, vel bona nostra, vel laborem, adhibendo quidvis horum alio modo, quàm vult DEUS.

Præceptum nonum nos docet, ab omni mendacio abstinere, & verum ex corde proloqui.

Nos docet, nihil mali de quopiam absente dicere.

Quinetiam nos docet, neminem temerè judicare, ne judicemur ipsi. DEUS est judex omnium.

Præceptum Decimum vult, ut sorte nostrâ contenti simus, & nihil amplius desideremus.

PRÆL. VIII.

HÆ sunt leges illæ DEI, mirandæ adeò & sanctæ, quas tantoperè amavit & suspexit *David*.

Hæ sunt fons vitæ, lumen cordis nostri, thesaurus animæ. Immodò CHRISTUS eas appellat vitam æternam; & Spiritus Sanctus pollicitus est has inscribere cordibus eorum qui verè in CHRISTUM credunt.

Quæ omnes hùc denique redeunt:

1. Ama DEUM; 2. Ama JESUM CHRISTUM, crucem ejus, opprobrium ejus, & conformis desideria fieri morti ejus; 3. Ama proximum tuum.

Has igitur summoperè suspicere debemus. Amor illarum intimæ nostræ medullæ inhæreat:

Hùc enitendum est oratione, lectione, & verba illa continuò mente perpendendo.

Lex DOMINI (lex amoris) lex est illibata, convertens animam: testimonium DOMINI certum est, & sapientiam dat insipientibus.

Statuta DOMINI recta sunt, & cor exhilarant; mandatum DOMINI purum est, & illuminat oculos.

Timor DOMINI mundus est, & durat æternum: judicia DOMINI vera sunt & penitus recta.

Desiderabilia sunt auro purissimo, suaviora melle ac favo melleo.

Quinetiam ex iis docetur servus tuus, & in iis servandis magna adest merces.

PRÆL. IX.

VERBO : semper vitam agas, tanquam DEO præ-
sente.

Memento DEUM continuò te inspicere.

Et ipse in iudicium proferet, quicquid cogitaveris,
dixeris, & feceris :

Quorum gratiâ vel æternum auferes præmium vel
æternam pœnam.

Singulo manè, ut & vesperè DEO preces offer ; sed
& ante & post cibum vel potum sumptum.

Aliis quoque temporibus ad DEUM cor eleva ; præ-
sertim opus aliquod aggressurus.

Ipsius auxilium ac benedictionem pete, & postquàm
id perfeceris, DEO gratias age.

Veritates DEI mente attentâ audi, sive domi sive in
ædibus sacris.

Sed cave existimes, te DEUM coluisse, quòd eas
qualitercunq; audiveris, vel legeris.

Ora DEUM, ut verum illarum intellectum tibi con-
cedat, utque Spiritu suo eas vivificet.

Ora, ut tibi Spiritum humilem, simplicem, mitem
& docilem det.

Quod ad Patrem & Matrem tuam attinet, ora
DEUM ut iis benedicat, ama illos ac time, & lubens
iis pare, in omnibus quæ licita sunt.

Nihil agas illis insciis, nihil sine eorum consensu.

PRÆL. X.

QUOD ad proximum & socios tuos attinet :

Illos etiam DEO commenda, omnia bona iis
opta quæ tibi ipsi optas, & quæcunq; vis tibi fieri, ea
illis facias.

Quemlibet te meliorem puta.

Pacem iiscum colas, iis opem feras ; siquid injuriæ
tibi intulerint, id iis condona, & pro illis DEUM ex
animo preceris.

D

Quod.

Quod ad teipsum spectat :

Ora DEUM ut semper vilis & nullius pretii tibi ipsi appareas.

Nihil comedas nisi jentans, prandens, vel cænans.

Tum quoq; moderatè comedas, quicquid tibi apponitur, seu placeat tibi, seu secus.

Nihil lautum vel splendidum appete. Multa ne cupias. Parvo sis contentus.

Tempus ita impendas ut tibi præcipitur. Nunquam nihil agas. Ignavia Diabolum invitat.

Quicquid facis, fac quàm queas optimè.

Ne cum quopiam disputa, ne cuipiam contradicito, ne loquere, nisi necesse sit.

Quum malè quid fecisti, ne te ipsum excusa, sed paratus sis agnoscere culpam, tam hominibus quàm DEO. Non enim tibi peccatum remittet DEUS, dum id agnoscere recusas.

PRÆL. XI.

SI QUID benè facias, DEO gratias age, dicens, Gratias tibi habeo, qui mihi dedisti ut hoc agerem. Sine te nil nisi malum facere possum.

Et cave ne indè superbiam sumas. Quod si facias, tuam ipsius animam perdis.

Quum perperam agis per inscitiam, id forsàn condonari potest; præsertim, si lubens doceris melius facere.

Quamcunq; verò culpam sciens admittas, ea condonari nequaquam potest :

Exempli causâ. Si mentiris, si cuipiam convitieris, si quem serias, si mandata non perfeceris.

Etenim nôsti, hoc esse peccatum in DEUM. Itaque prodest tibi, ut puniaris, si quid tale feceris.

Pœnam mereris, vel DEO, vel homine iudice.

Si tale peccatum impunitum abiret, cresceret, & in infernum te detruderet.

Id ne fiat, præstat tibi pœnam jam subire millies istâ leviozem.

Si

Si rursus hoc egeris, oportebit ut rursus pœnam sub-
 beas. Ora verò, ne unquam postea facias.
 Odii, non amoris esset, tibi jam parcere.

PRÆL. XII.

REGULÆ præcedentes aliquibus forsan impossibiles
 videantur vel ridiculæ.

Non viderentur impossibiles, nisi quòd iis nondum,
 assueti sumus. Faciles sunt assuetis.

Neque ridiculæ videri possunt, præterquàm iis qui-
 bus CRUX CHRISTI est stultitia.

Sanè ridiculæ sunt mundo, quia mundus hostis est
 DEO.

Sapientia verò mundi stultitia est coram DEO ; fi-
 cut sapientia DEI stultitia est coram mundo.

Idcirco dicit Apostolus, Nonnè nôstis, amicitiam
 mundi esse inimicitiam DEO ? Quisquis itaq; vult
 amicus esse mundo, inimicus est DEO.

Ne igitur mundo sis conformis. Et ne mundum
 ama, neq; quæ sunt mundi. Siquis mundum amat,
 amor DEI non est in ipso.

Quàm stulti itaque sunt, qui liberos suos enutriunt
 secundum placita mundi ?

Scilicet ita eos erudiunt, ut cum mundo abituri sint
 in gehennam ignis.

Beati verò sunt, qui normis mundi diabolici penitus
 proculcatis,

Liberos suos ex instituto JESU CHRISTI quàm max-
 imè educant.

Hi cum iis DEUM laudabunt eoque fruentur, in sæ-
 cula sæculorum.

